

OKRESNÁ PROKURATÚRA STARÁ ĽUBOVŇA
Obrancov mieru 18, 064 01 Stará Ľubovňa

Mesto Podolíneec
Námestie Mariánske 3
065 03 Podolíneec

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
Pd 79/25/7710-2

Vybavuje
JUDr. Filip Trembáč

Stará Ľubovňa
11.09.2025

Vec

Protest prokurátora proti Všeobecne záväznému nariadeniu mesta Podolíneec č. 3/2023 o vymedzení úsekov miestnych komunikácií na dočasné parkovanie motorových vozidiel na území mesta Podolíneec

Okresná prokuratúra Stará Ľubovňa podľa § 21 ods. 1 písm. a) bod 5., ods. 3 písm. f) bod 3., § 22 ods. 1 písm. a) v spojení s § 23 a § 27 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podáva mestu Podolíneec, mestskému zastupiteľstvu

protest prokurátora

proti Všeobecne záväznému nariadenia mesta Podolíneec č. 3/2023 o vymedzení úsekov miestnych komunikácií na dočasné parkovanie motorových vozidiel na území mesta Podolíneec (ďalej len „VZN č. 3/2023“),

pretože toto všeobecne záväzné nariadenie orgánu územnej samosprávy je ako celok v rozpore s § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) v spojení s ustanoveniami § 1 ods. 2 písm. c), § 6a ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“), a navyše

- ustanovenie článku III ods. 3 písm. a) bod 2. a 3. VZN č. 3/2023 je v rozpore s § 6 zákona o obecnom zriadení v spojení s § 6a ods. 1 cestného zákona v spojení s § 451 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“),
- ustanovenie článku III ods. 3 písm. b) VZN č. 3/2023 v časti „Mesto Podolíneec si vyhradzuje právo obmedziť počet vydaných celoročných parkovacích kariet“ je v rozpore s § 6 zákona o obecnom zriadení v spojení s § 6a ods. 1 cestného zákona v spojení s § 2 ods. 1, 2a ods. 3, § 5 ods. 1, § 9 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o

zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“), a

- ustanovenie článku III ods. 6 VZN č. 3/2023 je v rozpore s § 6 zákona o obecnom zriadení v spojení s § 44 ods. 7 a ods. 8 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“), ako aj s § 2 ods. 1, § 8 a § 8a ods. 1 antidiskriminačného zákona.

Podľa § 23 ods. 2 písm. f), § 27 ods. 3 zákona o prokuratúre navrhujem, aby ste tento protest prokurátora prerokovali na najbližšom zasadnutí mestského zastupiteľstva, **protestu vyhovelí a napadnuté VZN č. 3/2023 zrušili alebo zmenili tak, aby bolo v súlade so zákonom.**

Podľa § 23 ods. 5 zákona o prokuratúre **žiadam umožniť účasť na prejednaní protestu prokurátora** a v tejto súvislosti **oznámiť** termín zasadnutia mestského zastupiteľstva, na ktorom sa bude o proteste prokurátora rozhodovať.

Podľa § 27 ods. 1 zákona o prokuratúre *protest proti všeobecne záväznému právnomu predpisu podáva prokurátor orgánu verejnej správy, ktorý všeobecne záväzný právny predpis vydal.*

Podľa § 27 ods. 3 zákona o prokuratúre *ak bol protest prokurátora podaný všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode a orgán verejnej správy zistí, že protest je dôvodný, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, všeobecne záväzný právny predpis zrušiť alebo ho podľa povahy veci nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom, prípadne aj s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. O vyhovení protestu a zrušení alebo zmene všeobecne záväzného právneho predpisu alebo o nevyhovení protestu upovedomí orgán verejnej správy prokurátora v lehote podľa prvej vety.*

Podľa § 27 ods. 5 zákona o prokuratúre *ak orgán verejnej správy nevyhovie protestu prokurátora proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode, je prokurátor oprávnený podať žalobu na správny súd podľa osobitného predpisu.*

V zmysle ustanovenia § 45 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov *prokurátor je oprávnený podať žalobu proti všeobecne záväznému nariadeniu, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené.*

O d ô v o d n e n i e:

V dňoch 20.05.2025 až 15.08.2025 bola v meste Podolínece vykonaná previerka zachovávaní stavu zákonnosti regulácie parkovania motorových vozidiel na území miest a obcí a súvisiacej rozhodovacej činnosti.

Účelom previerky bolo na základe vlastných poznatkov zhromaždiť a vykonaním previerok zachovávaní zákonnosti podľa § 30 zákona o prokuratúre získať aktuálne poznatky o stave zákonnosti v činnosti obcí a miest pri regulácii

parkovania motorových vozidiel na území miest a obcí a súvisiacej rozhodovacej činnosti.

Predmetom previerky bolo preskúmanie stavu zákonnosti všeobecne záväzných nariadení mesta Podolíne, resp. inej rozhodovacej (normotvornej) činnosti z hľadiska hmotného aj procesného práva v nasledujúcich oblastiach

- I. zákonnosť všeobecne záväzného nariadenia mesta podľa § 6a cestného zákona,
- II. zákonnosť všeobecne záväzného nariadenia mesta o dani za užívanie verejného priestranstva podľa § 36 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach“),
- III. zákonnosť všeobecne záväzného nariadenia mesta podľa právneho predpisu odlišného ako v bodoch I. a II., obsahom ktorého je právna úprava parkovania/státia na území mesta,
- IV. zákonnosť iných správnych aktov (odlišných od všeobecne záväzných nariadení) a rozhodnutí mesta, obsahom ktorých je právna úprava parkovania/státia na území mesta.

Bolo zistené, že mesto Podolíne má v oblasti parkovania motorových vozidiel na území mesta prijaté

- I. Všeobecne záväzné nariadenie mesta Podolíne č. 3/2023 o vymedzení úsekov miestnych komunikácií na dočasné parkovanie motorových vozidiel na území mesta Podolíne, prijaté na základe § 6a cestného zákona,
- II. Všeobecne záväzné nariadenie mesta Podolíne č. 8/2024 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady („ďalej len VZN č. 8/2024“), ktoré upravuje *inter alia* aj daň za užívanie verejného priestranstva podľa § 36 zákona o miestnych daniach, pričom za osobitný spôsob užívania verejného priestranstva sa podľa článku XI. VZN č. 8/2024 považuje aj trvalé parkovanie vozidla mimo stráženého parkoviska.

Iné správny akty v tejto oblasti mesto Podolíne nemá prijaté.

Právnu úpravu parkovania motorových vozidiel podľa miestnych podmienok má mesto prioritne upravené vo **VZN č. 3/2023, ktoré upravuje dočasné parkovanie na vymedzených úsekoch miestnych ciest v meste v zmysle § 6a cestného zákona**. Dané všeobecne záväzné nariadenie bolo prijaté na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 11.05.2023. Preskúmaním predloženého platného a účinného VZN č. 3/2023 bolo zistené, že toto všeobecne záväzné nariadenie má 5 článkov.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení *obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom*.

V zmysle § 6a ods. 1 cestného zákona je mesto, ak sa rozhodne ustanoviť všeobecne záväzným nariadením úseky miestnych ciest na dočasné parkovanie motorových vozidiel, povinné v tomto nariadení ustanoviť

- úseky miestnych ciest na dočasné parkovanie motorových vozidiel, prípadne stanovištia vozidiel taxislužby,
- spôsob zabezpečenia prevádzky parkovacích miest,
- výšku úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel podľa osobitného predpisu,
- spôsob platenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel a
- spôsob preukázania zaplattenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel.

Uvedené náležitosti sú obligatórnymi náležitosťami všeobecne záväzného nariadenia podľa § 6a cestného zákona, teda mesto je povinné tieto náležitosti obsiahnuť v nariadení.

Potom konštatujem, že mesto Podolíneec vo VZN č. 3/2023 upravilo

- úseky miestnych ciest na dočasné parkovanie motorových vozidiel (v článku II),
- spôsob zabezpečenia prevádzky parkovacích miest (v článku IV),
- výšku úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel podľa osobitného predpisu, spôsob platenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel a spôsob preukázania zaplattenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel (v článku III).

Napriek ostatne uvedenému konštatujem, že z pohľadu príslušných ustanovení zákonov, najmä cestného zákona, po obsahovej stránke boli zistené **nasledujúce porušenia zákona:**

Bolo zistené, že VZN č. 3/2023 je ako celok v rozpore s ustanoveniami § 1 ods. 2 písm. c), § 6a ods. 1 cestného zákona.

Podľa § 1 ods. 2 písm. c) cestného zákona *pozemné komunikácie sa rozdeľujú podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia na miestne cesty.*

Podľa § 6a ods. 1 cestného zákona *na účely organizovania dopravy na území obce môže obec ustanoviť všeobecne záväzným nariadením úseky miestnych ciest na dočasné parkovanie motorových vozidiel (ďalej len „parkovacie miesta“) a na stanovištia vozidiel taxislužby, ak sa tým neohrozí bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky alebo iný verejný záujem. Parkovacie miesta a stanovištia vozidiel taxislužby musia byť označené zvislými a vodorovnými dopravnými značkami. Vo všeobecne záväznom nariadení obec ustanoví spôsob zabezpečenia prevádzky parkovacích miest, výšku úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel podľa osobitného predpisu,^{2r)} spôsob jej platenia a spôsob preukázania jej zaplattenia.*

V tomto smere v prvom rade opätovne konštatujem, že mesto Podolíneec predmetné všeobecne záväzné nariadenie prijalo dňa 11.05.2023 na zasadnutí mestského zastupiteľstva s účinnosťou od 01.09.2023.

Tu potom poukazujem na skutočnosť, že samotné nariadenie má názov „Všeobecne záväzné nariadenie mesta Podolíneec č. 3/2023 o vymedzení úsekov miestnych komunikácií na dočasné parkovanie motorových vozidiel na území mesta Podolíneec“, pričom v rámci celého textu nariadenia, a to konkrétne v rámci článku I,

článku II (názov ustanovenia), v článku v II ods. 1 písm. a), v článku II ods. 2, v článku III ods. 1, ods. 2, v článku IV (názov ustanovenia) a v článku IV ods. 2 VZN č. 3/2023 mesto používa namiesto pojmu „miestna cesta“ pojem „miestna komunikácia“.

Mesto však v zmysle § 6a ods. 1 cestného zákona na účely organizovania dopravy na území obce môže obec ustanoviť všeobecne záväzným nariadením úseky miestnych ciest na dočasné parkovanie motorových vozidiel, pričom zákonodarca v ustanovení § 1 ods. 2 písm. c) cestného zákona používa výlučne pojem „miestna cesta“, nie „miestna komunikácia.“

Tu potom konštatujem, že v zmysle § 24k ods. 1 cestného zákona platí, že *ak sa v doterajších právnych predpisoch používa pojem „miestna komunikácia“ vo všetkých gramatických tvaroch, rozumie sa tým „miestna cesta“ v príslušnom gramatickom tvare.*

Ustanovenie § 24k ods. 1 cestného zákona je možné aplikovať výlučne na doterajšie právne predpisy, teda na predpisy prijaté pred účinnosťou tohto záverečného ustanovenia, ku ktorej došlo 01.06.2021.

Keďže predmetné VZN č. 3/2023 bolo prijaté na základe splnomocnenia uvedeného v cestnom zákone, s účinnosťou od 01.09.2023 mesto mohlo, môže a má v rámci celého nariadenia používať výhradne pojem „miestna cesta“, a nie „miestna komunikácia“.

Bolo zistené, že ustanovenie článku II ods. 1, ods. 2 VZN č. 3/2023 je v rozpore s § 3 ods. 2 cestného zákona a 6a ods. 1 cestného zákona.

Podľa článku II ods. 1, ods. 2 VZN č. 3/2023, cit.:

"1. Na dočasné parkovanie motorových vozidiel sa vymedzujú úseky miestnych komunikácií a parkovísk, ktoré sú vo vlastníctve mesta:

a) Úseky miestnych komunikácií a parkovísk s parkovacími automatmi na Ul. Námestie Mariánske - časť od čísla 33 do 37 a 44 - 68, ktoré sa určia použitím dopravných značiek „277 Parkovanie“, s použitím dodatkových tabuliek so spresňujúcimi informáciami, ďalej len ako „parkovacia zóna“.

2. Vymedzenie úsekov miestnych komunikácií a parkovísk na dočasné parkovanie motorových vozidiel sa určí použitím dopravných značiek: „275 Zóna zákazu stáť“ a „276 Koniec zóny zákazu stáť“ a „277 Parkovanie“ a dodatkovými tabuľkami umiestnenými pod značkou „277 Parkovanie“, na ktorých budú uvedené údaje, v akom čase je parkovisko spoplatnené a za akých podmienok možno parkovisko používať vrátane spôsobu úhrady (parkovací automat, parkovacia karta) a podľa možnosti doplnené vodorovným dopravným značením."

Podľa § 3 ods. 2 cestného zákona *miestnu štátnu správu vo veciach miestnych ciest a účelových ciest vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Obce na miestnych cestách a na účelových cestách určujú použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská. Obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy prejednávajú priestupky podľa § 22c na úseku miestnych ciest a účelových ciest.*

V prvom rade konštatujem, že určenie použitia dopravného značenia na miestnych cestách je síce v kompetencii mesta, avšak nie mestského zastupiteľstva, ale v zmysle § 3 ods. 2 cestného zákona výlučne v kompetencii mesta konajúceho primátorom mesta v rámci preneseného výkonu štátnej správy, kde sa o určení použitia dopravného značenia rozhoduje opatrením orgánu verejnej správy (mesta). Súčasne platí, že mesto nie je ustanovením § 6a ods. 1 cestného zákona nijakým spôsobom splnomocnené v rámci nariadenia na úpravu určenia dopravného značenia ani v prípade, ak zastupiteľstvo nariadením v meste ukotví dočasné parkovania motorových vozidiel. V zmysle § 6a ods. 1 cestného zákona je mesto, ak sa rozhodne ustanoviť všeobecne záväzným nariadením úseky miestnych ciest na dočasné parkovanie motorových vozidiel, povinné a oprávnené v tomto nariadení ustanoviť

- **úseky miestnych ciest na dočasné parkovanie motorových vozidiel, prípadne stanovišťa vozidiel taxislužby,**
- spôsob zabezpečenia prevádzky parkovacích miest,
- výšku úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel podľa osobitného predpisu,
- spôsob platenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel a
- spôsob preukázania zaplatenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel.

Mesto Podolíneec preto predmetným ustanovením dalo mestskému zastupiteľstvu väčšiu kompetenciu, ako mu dal zákon a súčasne si samo uzurpovalo právomoc primátora mesta.

Mesto Podolíneec v zmysle § 6a ods. 1 cestného zákona nemôže vo VZN ustanoviť úseky miestnych ciest na dočasné parkovanie motorových vozidiel tak, že ich ustanovenia ponecháva (aj) na budúcom určení dopravného značenia "277 Parkovanie", ale musí vo VZN podrobnou buď popisnou a/alebo grafickou formou na mape mesta ustanoviť konkrétne úseky miestnych ciest, ktoré mestské zastupiteľstvo ustanovilo na dočasné parkovanie motorových vozidiel.

Mestskému zastupiteľstvu mesta Podolíneec naopak nijako neprináleží určovať, aké dopravné značenia má byť na tých-ktorých úsekoch miestnych ciest v meste použité, tobôž nie, aké dodatkové tabuľky majú byť použité, a aké údaje na nich majú byť uvedené. Takúto kompetenciu má výlučne obec konajúca primátorom mesta Podolíneec v rámci preneseného výkonu štátnej správy v zmysle § 3 ods. 2 cestného zákona na základe stanoviska správcu pozemnej komunikácie a stanoviska dopravného inšpektorátu vydaného v rozsahu jeho pôsobnosti podľa osobitných predpisov (§ 3 ods. 7 cestného zákona).

Bolo zistené, že ustanovenie článku III ods. 3 písm. a) bod 2. a 3. VZN č. 3/2023 je v rozpore s § 6a ods. 1 cestného zákona v spojení s § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Podľa článku III ods. 3 písm. a) bod 2. a 3. VZN č. 3/2023, cit.:

„a) Jednorazové parkovné „Parkovací lístok“

2. Pri strate parkovacieho lístka sa účtuje poplatok 10,00 €, pri strate parkovacej karty sa účtuje poplatok zodpovedajúci cene pôvodnej stratenej parkovacej karty.

3. Časovo nespotrebovaná časť úhrady sa platiteľovi nevracia.“

Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka *kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bez dôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.*

Pokiaľ ide o ustanovenie článku III ods. 3 písm. a) bod 2. VZN č. 3/2023 konštatujem, že ustanovenie § 6a ods. 1 cestného zákona, na základe ktorého bolo predmetné VZN prijaté, mesto nesplnomocňuje na úpravu iného „poplatku“ než na ustanovenie výšky úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel. Uložením povinnosti zaplatiť poplatky rôzneho charakteru (majúcu v prípade straty parkovacieho lístka navyše *de facto* podobu sankcie za nepreukázanie zaplatenia parkovného), ktoré budú „účtované“ mestom, tak mesto konalo v rozpore so zákonom.

Mesto Podolíneec je v zmysle § 6a ods. 1 cestného zákona splnomocnené iba na určenie výšky úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel podľa osobitného predpisu a spôsobu platenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel, resp. spôsob preukázania zaplatenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel. Zákon v tomto ustanovení nijako mestu nedáva oprávnenie na úpravu „sankcií“ za nepreukázanie úhrady za parkovanie.

Ak totiž vodič neuhradí poplatok za dočasné parkovanie, dopúšťa sa porušenia povinnosti vodiča podľa § 25 ods. 1 písm. o) zákona o cestnej premávke, podľa ktorého *vodič nesmie zastaviť a stáť na platenom parkovisku, ak vozidlo nemá zaplatený poplatok za parkovanie*, čo môže mať za následok priestupkové postihnutie takéhoto vodiča.

Nemožno však sankcionovať „stratu“ parkovacieho lístka alebo parkovacej karty, nakoľko v konečnom dôsledku má strata lístka pre vodiča rovnaké následky, ako keď tento lístok vôbec nezakúpil alebo jeho zakúpenie nepreukázal riadnym spôsobom.

Dané ustanovenie tak pre vodičov, ktorí stratili parkovací lístok, resp. parkovaciu kartu spôsobiť dvojité postihnutie za to isté porušenie, čo je v rozpore so zásadou *ne bis in idem*.

Pokiaľ ide o ustanovenie článku III ods. 3 písm. a) bod 3. VZN č. 3/2023 konštatujem, že žiadne ustanovenie zákona a ani iného všeobecne záväzného predpisu neposkytuje mestu možnosť prijať takúto právnu úpravu, dovoľujúcu si ponechať úhradu za službu, ktorá nebola poskytnutá. Pokiaľ odpadne právny dôvod úhrady za dočasné parkovanie (zmena trvalého bydliska platiteľa, zistenie zmeny údajov pre vydanie platobnej karty), poskytovateľ služby je povinný vrátiť primeranú časť úhrady zodpovedajúcu obdobiu, za ktoré služba prestala byť poskytovaná. Ponechanie si odplaty za neposkytnutú službu predstavuje bezdôvodné obohatenie a ide o neoprávnený majetkový prospech získaný plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Pokiaľ teda ide o akékoľvek prípady nespotrebovanej úhrady za dočasné parkovanie motorového vozidla, kedy sa platiteľovi úhrada nevracia, je takáto úprava v rozpore s § 451 Občianskeho zákonníka.

Predmetom vzťahu medzi adresátom a prevádzkovateľom parkovacích miest je ich vzájomné protiplnenie spočívajúce v úhrade poplatku za dočasné parkovanie s vydaním parkovacej karty a poskytnutím možnosti dočasného parkovania vo vyznačenej lokalite (za predpokladu, že je na danom mieste voľné parkovacie miesto) zo strany prevádzkovateľa parkovacích miest. Momentom zániku platnosti parkovacej karty stráca oprávnená osoba možnosť dočasného parkovania na základe svojej platby za parkovaciu kartu. Ponechanie si odplaty za neposkytnutú službu predstavuje bezdôvodné obohatenie a ide o neoprávnený majetkový prospech získaný plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol.

Ak teda mesto Podolíneec v ustanovení článku III ods. 3 písm. a) bod 3. VZN č. 3/2023 ustanovilo, že časovo spotrebovaná časť úhrady (aj za parkovaciu kartu) sa nevracia porušilo ustanovenie § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko v takomto prípade dochádza k bezdôvodnému obohateniu mesta za služby, ktoré mesto nikdy tomu-ktorému vodičovi neposkytlo.

Nad rámec uvedeného možno len doplniť, že uvedenú úpravu je potrebné odlišiť od úhrady parkovného za krátkodobé státie v rozsahu niekoľkých hodín, kde sa platí úhrada za každú začatú hodinu dočasného parkovania.

*Bolo zistené, že **ustanovenie článku III ods. 3 písm. b) VZN č. 3/2023 v časti „Mesto Podolíneec si vyhradzuje právo obmedziť počet vydaných celoročných parkovacích kariet“ je v rozpore s § 6a ods. 1 cestného zákona v spojení s § 2 ods. 1, 2a ods. 3, § 5 ods. 1, § 9 ods. 1 antidiskriminačného zákona.***

Podľa článku III ods. 3 písm. b) VZN č. 3/2023, cit.: (...) „Mesto Podolíneec si vyhradzuje právo obmedziť počet vydaných celoročných parkovacích kariet“

Podľa § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona **dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.**

Podľa § 2a ods. 3 antidiskriminačného zákona **nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.**

Podľa § 5 ods. 1 antidiskriminačného zákona v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1.

Podľa § 9 ods. 1 antidiskriminačného zákona *každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.*

Konštatujem v tomto smere, že ustanovenie VZN č. 3/2023, ktorým si mesto Podolíneec vyhradil právo obmedziť počet vydaných celoročných parkovacích kariet, ktoré zakotvilo do článku III ods. 3. písm. b) VZN č. 3/2023 je nezákonné jednak z dôvodu, že ho na to neoprávňuje splnomocňovacie ustanovenie § 6a ods. 1 cestného zákona, ale najmä preto, že nepriamou diskrimináciou porušuje zásadu rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní služieb.

V prvom rade preto konštatujem, že ustanovenie § 6a ods. 1 cestného zákona oprávňuje mesto na úpravu dočasného parkovania v meste výlučne a iba prostredníctvom všeobecne záväzného nariadenia. Inými slovami iba mestské zastupiteľstvo ako jediný kompetentný orgán mesta môže určiť pravidlá správania sa v oblasti dočasného parkovania v meste, a v rámci týchto pravidiel aj spôsob platenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel. Na druhej strane, ak sa mestské zastupiteľstvo rozhodne takúto právnu úpravu v meste prijať, je aj povinné určiť vo všeobecne záväznom nariadení okrem iného spôsob platenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel.

Potom mám za to, že preskúmané ustanovenie nariadenia nie je v súlade s § 6a ods. 1 cestného zákona, lebo

- dáva presne neurčenej osobe (pravdepodobne primátorovi mesta, resp. zamestnancovi mesta) odlišnej od poslaneckého zboru oprávnenie rozhodovať o tom, aký spôsob platenia úhrady môže ten-ktorý vodiča motorového vozidla využiť, konkrétne tejto osobe dáva možnosť rozhodnúť o tom, že ten-ktorý vodič, hoci spĺňa mestským zastupiteľstvom určené predpoklady na získanie parkovacej karty, nemôže zaplatiť úhradu za dočasné parkovanie prostredníctvom parkovacej karty,
- zákon prikazuje mestskému zastupiteľstvu určiť spôsob platenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel, nie spôsob, akým platenie úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel v meste nie je možné uskutočniť; mesto je povinné pozitívne (nie negatívne) určiť spôsoby platenia úhrady.

Súčasne však konštatujem, že predmetné ustanovenie nepriamou diskrimináciou porušuje zásadu rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní služieb.

Totížto, síce ide o navonok neutrálny právny predpis, ktorý mestu dáva možnosť uplatnenia výnimky z inak jasného pravidla správania sa, dané ustanovenie predstavuje potenciálnu hrozbu pre takú aplikáciu, ktorou by mesto Podolíneec mohlo znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou.

Totížto dáva mestu Podolíneec (primátorovi mesta, či bližšie určenému zamestnancovi mesta) oprávnenie svojvoľne rozhodovať o tom, komu parkovaciu kartu mesto vydá alebo nevydá, navyše bez akýkoľvek pravidiel.

Ak mesto požiadajú o vydanie parkovacej karty dve rôzne osoby XY a XX, ktoré obe spĺňajú mestom určené podmienky na vydanie takejto karty, mesto môže v podstate nekontrolovateľne, osobe XY takúto kartu vydať a osobe XX kartu nevydať (a naopak), pričom mesto tento svoj postup nemusí nijako nikomu

odôvodňovať či vysvetľovať a môže, iba s jednoduchým poukazom na právo mesta obmedziť vydávanie celoročných parkovacích kariet, odmietnuť jej vydanie tomu-ktorému žiadateľovi. Takýto postup mesta je nekontrolovateľný a právne nepreskúmateľný. Do rozhodovania mesta v takom prípade môžu zasahovať rôzne aj neprávne vplyvy.

Preto toto ustanovenie VZN môže potenciálne bez právneho dôvodu znevýhodniť jednu osobu pred inou, hoci z pohľadu naplnenia predpokladov na vydanie parkovacej karty, majú tieto osoby rovnaké postavenie.

V tomto smere tiež neobstoí argument o tom, že počet parkovacích miest na dočasné parkovanie je obmedzený. Totižto skutočnosť, že vodič je držiteľom parkovacej karty ešte samo o sebe nevyvoláva nárok vodiča na zaparkovanie na parkovacom mieste určenom na dočasné parkovanie. Ak totiž budú všetky parkovacie miesta „obsadené“ motorovými vozidlami, ktorých vodiči zaplatili úhradu riadnym spôsobom, ostatní vodiči, ktorí sú držiteľmi parkovacích kariet (nech je ich aj vysoký počet) musia svoje vozidlá zaparkovať inde. Inými slovami držba parkovacej karty nespôsobuje súčasne nárok na zaparkovanie vozidla na parkovacom mieste určenom na dočasné parkovanie. Úpravou dočasného parkovania motorových vozidiel nie je možné zaviesť v meste „vyhradené parkovanie“. Preto nepredstavuje pre mesto problém, aby vydala aj vysoký počet kariet. V prípade zvýšených nákladov na vydávanie parkovacích kariet mesto môže tieto náklady zohľadniť v cene parkovacej karty.

Bolo zistené, že ustanovenie článku III ods. 6 VZN č. 3/2023 je v rozpore s § 44 ods. 7 a ods. 8 zákona o cestnej premávke, ako aj s § 2 ods. 1, § 8 a § 8a ods. 1 antidiskriminačného zákona.

Podľa článku III ods. 6 VZN č. 3/2023, cit.: „Od platenia parkovného v parkovacej zóne sú oslobodené osoby zdravotne ťažko postihnuté prepravované vozidlom s viditeľne umiestneným parkovacím preukazom vydaným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, motorové vozidlá s menej ako štyrmi kolesami a vozidlá na čisto elektrický pohon.“

Podľa § 44 ods. 7, ods. 8 zákona o cestnej premávke
(7) Vodič vozidla s parkovacím preukazom môže stáť na mieste vyhradenom pre vozidlá prepravujúce osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Vodič osobitne označeného vozidla podľa odseku 1 písm. b) a vodič vozidla s parkovacím preukazom nemusí po nevyhnutne potrebný čas dodržiavať zákaz stáť. Ak je to nevyhnutné, môže vodič takéhto vozidla vchádzať aj tam, kde je dopravnou značkou vjazd povolený len vymedzenému okruhu vozidiel, a do pešej zóny; pritom nesmie ohroziť bezpečnosť cestnej premávky. Týmto oprávnením nie je dotknutá povinnosť vodiča uposlúchnuť pokyn, výzvu alebo príkaz policajta súvisiaci s výkonom jeho oprávnení podľa tohto zákona.

(8) Ustanovenia odseku 7 a § 23 ods. 3 sa vzťahujú aj na vozidlá označené dokladom podľa Dohovoru o cestnej premávke podpísaného 8. novembra 1968 vo Viedni v znení neskorších predpisov (ďalej len „Viedenský dohovor“).

Podľa § 8 antidiskriminačného zákona

(1) Diskriminácia nie je také rozdielne zaobchádzanie, ktoré je odôvodnené povahou činností vykonávaných v zamestnaní alebo okolnosťami, za ktorých sa tieto činnosti vykonávajú, ak tento dôvod tvorí skutočnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie pod podmienkou, že cieľ je legitímny a požiadavka primeraná.

(2) Ak ide o registrované cirkvi, náboženské spoločnosti a iné právnické osoby, ktorých činnosť je založená na náboženstve alebo viere, nie je diskrimináciou rozdielne zaobchádzanie z dôvodu náboženského vyznania alebo viery, ak ide o zamestnanie v týchto organizáciách alebo vykonávanie činností pre tieto organizácie a podľa povahy týchto činností alebo v kontexte, v ktorom sa vykonávajú, tvorí náboženstvo alebo viera osoby základnú oprávnenú a odôvodnenú požiadavku povolania.

(3) Rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku nie je diskriminácia, ak je objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného cieľa a je na jeho dosiahnutie nevyhnutné a primerané, ak to ustanovuje osobitný predpis. Diskriminácia z dôvodu veku nie je najmä rozdielne zaobchádzanie, ktoré spočíva v ustanovení

a) minimálnej alebo maximálnej vekovej hranice ako podmienky na vstup do zamestnania,

b) osobitných podmienok na prístup k zamestnaniu alebo odbornému vzdelávaniu a osobitných podmienok na výkon zamestnania vrátane odmeňovania a prepúšťania, ak ide o osoby určitej vekovej kategórie alebo osoby s opatrovateľskými povinnosťami a ak je účelom týchto osobitných podmienok podpora pracovného začlenenia týchto osôb alebo ich ochrana,

c) podmienky minimálnej vekovej hranice, odbornej praxe alebo odpracovaných rokov na prístup k zamestnaniu alebo k určitým výhodám v zamestnaní.

(4) V systéme sociálneho zabezpečenia v zamestnaní diskriminácia nie je rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku, ktoré spočíva v ustanovení rôznych vekových hraníc na vznik nároku na starobný dôchodok a invalidný dôchodok v tomto systéme, ako aj v ustanovení rôznych vekových hraníc v tomto systéme pre zamestnancov alebo skupiny zamestnancov, a používanie rôznych spôsobov výpočtu týchto dôchodkov, ktoré sú založené na kritériu veku; to neplatí, ak by súčasne došlo k diskriminácii z dôvodu pohlavia.

(5) Diskriminácia z dôvodu zdravotného postihnutia nie je objektívne odôvodnené rozdielne zaobchádzanie, ktoré spočíva v ustanovení podmienky zdravotnej spôsobilosti na prístup k zamestnaniu alebo podmienky na výkon určitých činností v zamestnaní, ak to vyžaduje povaha tohto zamestnania alebo činnosti.

(6) Diskriminácia nie je rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku alebo zdravotného postihnutia pri poskytovaní poisťovacích služieb, ak takéto rozdielne zaobchádzanie vyplýva z rozdielnej miery rizika overiteľnej štatistickými alebo obdobnými údajmi a podmienky poisťovacích služieb sú primerané tomuto riziku.

(7) Diskriminácia z dôvodu pohlavia nie je objektívne odôvodnené rozdielne zaobchádzanie

a) spočívajúce v ustanovení rozdielneho dôchodkového veku pre mužov a ženy,

b) ktorého účelom je ochrana tehotných žien, matiek do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacich žien,^{11a)}

c) spočívajúce v poskytovaní tovarov a služieb výlučne alebo prednostne príslušníkom jedného pohlavia, ak sleduje legitímny cieľ a ak sú prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa primerané a nevyhnutné.

(8) Náklady súvisiace s tehotenstvom a materstvom nesmú viesť k rozdielom vo výške poistného a výpočtu poistného plnenia.

Podľa § 8a ods. 1 antidiskriminačného zákona *diskriminácia nie je prijatie dočasných vyrovnávacích opatrení orgánmi verejnej správy alebo inými právnickými osobami smerujúcich k odstráneniu znevýhodnení vyplývajúcich z dôvodov rasového alebo etnického pôvodu, príslušnosti k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, rodu alebo pohlavia, veku alebo zdravotného postihnutia, ktorých cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí v praxi. Dočasnými vyrovnávacími opatreniami sú najmä opatrenia*

a) zamerané na odstránenie sociálneho alebo ekonomického znevýhodnenia, ktorými sú nadmerne postihnutí príslušníci znevýhodnených skupín,
b) spočívajúce v podporovaní záujmu príslušníkov znevýhodnených skupín o zamestnanie, vzdelávanie, kultúru, zdravotnú starostlivosť a služby,
c) smerujúce k vytváraniu rovnosti v prístupe k zamestnaniu, vzdelávaniu, zdravotnej starostlivosti a bývaniu, a to najmä prostredníctvom cielených prípravných programov pre príslušníkov znevýhodnených skupín alebo prostredníctvom šírenia informácií o týchto programoch alebo o možnostiach uchádzať sa o pracovné miesta alebo miesta v systéme vzdelávania.

Konštatujem, že ustanovenie článku III ods. 6 VZN č. 3/2023 je v rozpore s § 44 ods. 7, ods. 8 zákona o cestnej premávke, nakoľko umožňuje oslobodenie od platenia parkovného iba pre držiteľov preukazu vydaného držiteľovi preukazu vydaného úradom práce podľa zákona č. 447/2008 Z.z.

Mesto Podolíneec totiž nezákonným spôsobom zúžilo rozsah poskytnutých výhod pre ťažko zdravotne postihnuté osoby len na osoby s parkovacím preukazom vydaným podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov o príspevkoch v znení neskorších predpisov. V danom prípade ide konkrétne o rozpor s § 44 ods. 7 a ods. 8 zákona o cestnej premávke, nakoľko tieto zákonné ustanovenia priamo odkazujú na používanie Viedenského dohovoru na území Slovenskej republiky, a ktorý zároveň takéto výhody poskytuje aj zdravotne ťažko postihnutým osobám, ktoré majú k dispozícii iné obdobné parkovacie preukazy vydané v cudzine.

Ak teda mesto Podolíneec poskytne výhodu vodičovi vozidla s parkovacím preukazom, je súčasne s poukazom na § 44 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z.z. povinné poskytnúť výhodu aj vodičovi vozidla s iným obdobným parkovacím preukazom vydaným v cudzine.

Súčasne je predmetné ustanovenie aj v rozpore s § 2 ods. 1, § 8 a § 8a ods. 1 antidiskriminačného zákona.

V danom ustanovení totižto mesto Podolíneec bez právneho základu oproti iným zvýhodňuje „motorové vozidlá s menej ako 4 kolesami a vozidlá na čisto elektrický pohon.“

K prípadom zvýhodňovania vlastníkov určitých typov osobných motorových vozidiel (napr. odpustenie parkovného v prípade vozidiel s tzv. „zelenou tabuľkou“ s evidenčným číslom, prípady tzv. hybridov, prípady vozidiel s alternatívnym pohonom a pod.) je nutné uviesť, že pozitívna diskriminácia je prípustná jedine v zákonom ustanovených prípadoch (§8a antidiskriminačného zákona) za účelom

odstránenia existujúcej nerovnosti, a to pri dodržaní kritérií nevyhnutnosti a primeranosti. Z logiky veci vyplýva, že pri otázke parkovania a s ňou spojených tém akákoľvek pozitívna diskriminácia, vychádzajúca z atribútov motorového vozidla, fakticky neprichádza do úvahy (okrem iného aj s ohľadom na prípustné diskriminačné dôvody podľa § 8a ods. 1 antidiskriminačného zákona, ktoré vyjadrujú možnosť zvýhodňovať osoby „z dôvodov rasového alebo etnického pôvodu, príslušnosti k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, rodu alebo pohlavia, veku alebo zdravotného postihnutia“).

V danom prípade teda nie je možné, aby mesto Podolíne len na základe typu motorového vozidla „pozitívne diskriminovalo“ tých vodičov vozidiel, ktoré majú čisto elektrický pohon, resp. vodičov vozidiel s menej ako 4 kolesami. Zo zákona totiž vyplýva možnosť zvýhodniť len osoby „z dôvodov rasového alebo etnického pôvodu, príslušnosti k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, rodu alebo pohlavia, veku alebo zdravotného postihnutia.“ Skutočnosť, že vodič vedie vozidlo so zdanlivo ekologickejším pohonom samo o sebe neoprávňuje mesto na prijatie takéhoto zvýhodnenia. V tomto svetle sa už ako celkom nelogické javí zvýhodnenie vodičov motoriek, či trojkoliek.

Vzhľadom na všetky vyššie skutočnosti považujem podanie protestu prokurátora za zákonné.

Vaše rozhodnutie o proteste (či mu bolo vyhovené, čiastočne vyhovené alebo nebolo vyhovené) oznámte tunajšej okresnej prokuratúre v zákonnej lehote 90 dní od doručenia protestu prokurátora v zmysle § 27 ods. 3 zákona o prokuratúre. Zároveň žiadam zaslať aj príslušnú zápisnicu zo zasadnutia mestského zastupiteľstva a prípadne aj všeobecne záväzné nariadenie, ktorým došlo k zrušeniu alebo zmene VZN č. 3/2023 (za predpokladu, že protestu prokurátora vyhoviete alebo čiastočne vyhoviete).

JUDr. Filip Trembáč
prokurátor